

Beslisnotitie Brandveiligheid Camping de Marshoeve

1. Inleiding

In mei 2022 is er een rapport van de VNOG uitkomen waarin gesteld wordt dat de brandveiligheid van de camping De Marshoeve niet op orde is. Zowel de toenmalige eigenaar van de camping alsmede de gemeente Apeldoorn zijn hier destijds van op de hoogte gesteld. Beide partijen waren ook aanwezig tijdens de schouw, waarop het rapport gebaseerd is, op 6 oktober 2021. In het rapport wordt gesteld dat er op korte en op lange termijn aanpassingen op de camping moeten worden aangebracht, om de brandveiligheid te verbeteren. Hierop wordt later in deze notitie ingegaan.

De gebeurtenissen in de nacht van 13 januari bevestigen de conclusies van het bovenstaande rapport. Op 13 januari 2024 heeft een tweetal calamiteiten plaatsgevonden op de camping De Marshoeve. Eerst werd er een gaslek geconstateerd bij een kampeereenheid. Toen de brandweer ter plaatse was om dit lek te verhelpen, is kort daarna een kampeereenheid afgebrand, welke vermoedelijk aangestoken was. Beide gebeurtenissen vormen een extra aanleiding om goed te kijken naar de brandveiligheid op de camping.

Op 16 januari 2024 heeft er een gesprek plaatsgevonden met de brandweer binnen de veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland. Hierbij is de brandveiligheid van de camping besproken, maar is ook verder ingegaan op de bovenstaande incidenten. De conclusie van dit gesprek was dat er op korte en op lange termijn aanpassingen nodig zijn aan de camping om de brandveiligheid naar een basisniveau te brengen. Op dit moment voldoet de camping niet aan de voorschriften en is het brandgevaar, zeker met droog weer, aanzienlijk.

In deze notitie wordt dieper ingegaan op het probleem alsmede de oplossingen op korte en op lange termijn. Hierbij zal ook ingegaan worden op de aanloop naar het gesprek met de brandweer en de communicatie rondom de brandveiligheid op de camping naar aanloop van de incidenten in de nacht van 13 januari.

2. Samenvatting

Hieronder volgt een samenvatting van de gebeurtenissen richting het gesprek met de brandweer op 16 januari 2024. Er kan gesteld worden dat op de camping De Marshoeve er een brandonveilige situatie ontstaan is. In deze notitie wordt een aantal maatregelen op korte termijn voorgesteld die de brandveiligheid op de camping bevorderen. Dit betreft onder andere het slaan van een brandwaterput en het weghalen van een minimale hoeveelheid brandbare vegetatie.

2.1 Exploitatievergunning

Op 10 maart 2004 is er een kampeerexploitatievergunning afgegeven door de gemeente Apeldoorn aan de destijdse eigenaar van de camping . Hierbij is toestemming gegeven voor de realisatie van een camping met in totaal 368 staanplaatsen en maximaal 1196 personen. Hierbij zijn ook een aantal veiligheidsvoorschriften opgelegd. Met betrekking tot veiligheid wordt het volgende gesteld.

“VEILIGHEID.

18. Zich op het kampeerterrein bevindende opslag van gas en gasinstallaties met toebehoren moeten voldoen aan de daaraan te stellen veiligheidseisen (zie bijlage).

19. Het gebruik van L.P.G.-installaties is niet toegestaan.

20. De elektrische installaties op het kampeerterrein moeten in een zodanige staat verkeren, dat zij geen gevaar opleveren voor de gebruikers ervan.”

22. Aan caravans mogen slechts voortenten en dergelijke van tentdoek worden gebruikt. Het gebruik van andere materialen c.q. het aanbrengen van aan- en/of aanbouwsels is alleen toegestaan als het bouwwerk voldoet aan de daarvoor gegeven richtlijnen (zie bijlage).

Daarnaast heerst er een verbod op permanente bewoning. Volgens de exploitatievergunning is er sprake van permanente bewoning, wanneer: *"in ieder geval sprake als in de periode van 1 november tot 15 maart meer dan 70 maal nachtverblijf wordt gehouden en door betrokkene(n) niet aannemelijk is of kan worden gemaakt dat elders daadwerkelijk over een hoofdwoonverblijf wordt beschikt"*.

Bovendien is er ook een bepaling opgesteld omtrent de omvang van de caravans:

AFMETINGEN CARAVANS.

21. *a. Op het kampeerterrein mogen geen caravans worden geplaatst die een groter vloeroppervlak hebben dan 55 m²;*
- b. Caravans mogen een hoogte hebben van maximaal 3.40 m.*

Ook voor aanbouw en bijbouw zijn bepalingen opgesteld. Op jaarplaatsen is een aanbouw mogelijk, mits:

- *de caravan geen grotere oppervlakte heeft dan 40 m²*
- *deze wordt geplaatst ter plaatse van de ingang van de caravan;*
- *de aanbouw geen grotere oppervlakte heeft dan 3 m² en niet hoger is dan de caravan.*

Op jaarplaatsen is een bijbouw mogelijk, mits:

- *deze geen grotere oppervlakte heeft dan 6 m² en geen grotere hoogte dan 2,50 meter;*
- *er geen strijd ontstaat met het bepaalde in artikel 8 van de algemene voorschriften.*

2.2 Schouw 6 oktober 2021

Op 6 oktober 2021 heeft er een schouw plaatsgevonden op de camping. De aanwezigen waren de gemeente Apeldoorn, vertegenwoordigers van de politie, de brandweer, de veiligheidsregio (o.l.v. de brandweer en de campingeigenaar. Wie het initiatief nam voor de schouw is onbekend. Na de schouw is er een rapport uitgebracht door de veiligheidsregio met daarin een beheersplan voor de camping, dit om de brandveiligheid te bevorderen. In dit rapport wordt een aantal zaken geconcludeerd. De bevindingen van de brandweer (en daarmee de veiligheidsregio) zijn:

- *het maximale vloeroppervlak zoals bepaald in de exploitatievergunning wordt veelal overschreden;*
- *de aan/bijbouwsels worden in aantal en omvang overschreden¹.*

Het gevolg van dit tweetal overschrijdingen: er wordt niet voldoende afstand gehouden tussen de gebouwen zoals bepaald in het Bouwbesluit 2012. Hierin staat dat onderlinge kampeereenheden een minimale tussenafstand van 3 meter dienen te hebben. Wanneer er nieuwe eenheden geplaatst worden, dan dient de onderlinge tussenafstand 5 meter te zijn. Deze afstanden gelden ook wanneer er een aanbouw of bijbouw geplaatst wordt.

Daarnaast heeft de brandweer geconstateerd dat veel kampeereenheden van elkaar gescheiden worden door coniferenhagen. Deze worden gekenmerkt door hun hoge brandbaarheid.

De combinatie van de overschrijding van het vloeroppervlak, de overschrijdingen van het aantal en omvang aan/bijbouwsels én de dichte vegetatie bestaande uit coniferenhagen leidt volgens de brandweer op een onbeheersbaar gevaar op brand. De brand zelf, wanneer deze uitbreekt, zal in de meest ongunstige uitgangspositie, ook onbeheersbaar zijn met alle gevolgen van dien.

De brandweer constateert ook dat er een tekort is aan bluswater, er zijn tevens geen bluswatervoorzieningen aanwezig op de camping. Ook is er slechts één aanrijdroute, welke tevens gebruikt zou moeten worden als vluchtroute voor de aanwezigen op de camping. Hierbij wordt niet voldaan aan de eis om een tweede onafhankelijke vluchtroute te hebben op de camping.

¹ Voor afmetingen zie kopje 'exploitatievergunning'.

2.3 Gesprek brandweer (VNOG) 16 januari 2024

Op 16 januari 2024 zijn met de vertegenwoordiger van de VNOG, in gesprek gegaan met de brandweer. Hierin zijn de conclusies van het bovenstaande rapport nogmaals doorgesproken. De conclusies van dit rapport zijn ook vergeleken met de incidenten van de nacht van 13 januari jl. De conclusie van het gesprek was dat, indien er op korte termijn niets gedaan wordt aan de brandveiligheid, de kans op een daadwerkelijk onbeheersbare brand groot is. De reden dat de brand nu beheersbaar bleef, had te maken met een zeer hoge grondwaterstand en de vele neerslag van de afgelopen maanden. Hierdoor was de vegetatie dermate vochtig, dat deze slecht ontbrandbaar bleek. Echter bij droog weer en droge vegetatie, bestaande uit coniferenhagen, zal de brand eerder onbeheersbaar worden.

De brandweer gaf aan dat de voorstellen die gedaan zijn in het beheersplan (2022) naar aanleiding van de schouw, nog steeds van toepassing zijn. De aanpakmogelijkheden gepresenteerd door de brandweer zijn:

- "1. Het bevoegd gezag hanteert de kampeerexploitatievergunning en treed handhavend op tegen alle overtredingen (overschrijding vloeroppervlakte, aanbouw, bijgebouw en niet vergunde bouwwerken);*
- 2. Het risicogerichte advies van de Veiligheidsregio wordt overgenomen en er worden brandcompartimenten gesitueerd van maximaal 1000 m2 om een brand beheersbaar te kunnen houden. Tijdens deze stap wordt handhavend opgetreden tegen niet-vergunde bouwwerken. De overschrijdingen van vloeroppervlakte van de vergunde kampeermiddelen wordt geaccepteerd door het bevoegd gezag;*
- 3. Het risicogerichte advies van de Veiligheidsregio wordt overgenomen en er worden brandcompartimenten gesitueerd van maximaal 1000 m2 om een brand beheersbaar te kunnen houden. Hiermee accepteert het bevoegd gezag illegale bouwwerken en overschrijdingen van vloeroppervlakten;*
- 4. De ondernemer schakelt een brandveiligheidsadviesbureau in en komt met een gelijkwaardige oplossing."*

Bovenop bovenstaand advies, adviseert de brandweer een waterput te installeren om te kunnen voldoen aan de bluswatereis op de camping. De brandweer stelt dat dit op korte termijn gerealiseerd dient te worden, dus voor het droogtseizoen van 2024.

3. Handelingsperspectief

Gebaseerd op de bovenstaande feiten en bevindingen van experts, kan het volgende handelingsperspectief geboden worden. Het handelingsperspectief kent verschillende mogelijkheden en keuzes, welke onderverdeeld kunnen worden in lange en korte termijnoplossingen. Hieronder volgt een aantal scenario's met handelingsperspectieven die, zij het in verschillende gradaties, de brandveiligheid bevorderen op de camping. Gesteld moet wel worden dat niet alle aanpakmogelijkheden, zoals hierboven beschreven, uitgevoerd kunnen worden. Zo is bij de eerste mogelijkheid een tijd van ongeveer 10 jaar nodig om het scenario de verwezenlijken. Hieronder volgen alleen scenario's die redelijkerwijs uitgevoerd kunnen worden in de tijd dat de camping nog blijft bestaan: 1 jaar.

3.1 Scenario 1: Minste risico op brand

- Er wordt een compartimentering aangebracht van 1000m², alle kampeereenheden binnen een dergelijk compartiment worden bij brand als één kampeereenheid beschouwd. Dit houdt in dat brand in één kampeereenheid, beschouwd wordt als een brand in alle kampeereenheden binnen dat compartiment.
- Alle brandbare vegetatie in de vorm van coniferenhagen wordt verwijderd. Dit betreft ongeveer 25-30 meter aan coniferenhagen rondom elke kampeereenheid.
- De vegetatie in de vorm van jonge bomen rondom de tweede propaantank (noordoosten van de camping) wordt verwijderd.
- Er wordt een waterput geslagen om te voldoen aan de vereiste hoeveelheid bluswater.
- Alle stroomvoorzieningen worden nagelopen en brandveilig gemaakt door coniferen die binnen 2 meter er omheen staan te verwijderen.
- Alle aanbouw en bijbouw die groter zijn dan toegestaan, wordt verwijderd.
- Bij leegstand worden de stacaravans weggesleept.

3.2 Scenario 2: Conform kampeereexploitatievergunning

- Er wordt een compartimentering aangebracht van 1000m², alle kampeereenheden binnen een dergelijk compartiment worden bij brand als één kampeereenheid beschouwd. Dit houdt in dat brand in één kampeereenheid, beschouwd wordt als een brand in alle kampeereenheden binnen dat compartiment.
- Alleen de brandbare vegetatie die niet voldoet aan de compartimentsgrenswaarden (5 meter tussenruimte per compartiment) wordt weggehaald.
- Alle brandbare vegetatie die niet voldoet aan de eis van 3 meter afstand te houden tussen twee kampeereenheden of andere opstallen, wordt weggehaald. Naar schatting betreft dit ongeveer 10 meter aan coniferenhaag per kampeereenheid. Bovendien voldoet naar schatting 2/3 tot 3/4 van het aantal hagen (en dus kampeereenheden) niet aan de eis van 3 meter afstand.
- De vegetatie in de vorm van jonge bomen rondom de tweede propaantank (noordoosten van de camping) wordt verwijderd.
- Alle stroomvoorzieningen worden nagelopen en brandveilig gemaakt door coniferen die binnen een straal van 2 meter er omheen staan te verwijderen..
- Er wordt een waterput geslagen om te voldoen aan de vereiste hoeveelheid bluswater.
- Bij leegstand worden de stacaravans weggesleept.

3.3 Scenario 3: Conform minimale advies brandweer

- Er worden compartimenten aangebracht, maar deze volgen de lijnen van de nu aanwezige bestrating. Hierbij wordt geaccepteerd dat de 1000m² hier en daar overschreden wordt.
- Alle brandbare vegetatie die niet voldoet aan de eisen (5 meter) aan de compartimentering, wordt weggehaald.
- Alle brandbare vegetatie die niet voldoet aan de eis van 3 meter afstand te houden tussen twee kampeereenheden of andere opstallen, wordt weggehaald.
- De vegetatie in de vorm van jonge bomen rondom de tweede propaantank (noordoosten van de camping) wordt verwijderd.
- Alle stroomvoorzieningen worden nagelopen en brandveilig gemaakt door coniferen die binnen een straal van 2 meter er omheen staan te verwijderen..
- Er wordt een waterput geslagen om te voldoen aan de vereiste hoeveelheid bluswater.
- Bij leegstand worden de stacaravans weggesleept.

Naast deze drie aparte scenario's, is het ook mogelijk om scenario's te combineren. Alle scenario's bestaan met name uit korte termijnoplossingen. Dit, aangezien de camping waarschijnlijk eind 2024 ophoudt te bestaan. Het aanbrengen van een extra vluchtroute blijkt daarmee voornamelijk zeer kostenrijk en minder efficiënt.

3.5 Kosten

3.6 Communicatie

Voor elke keuze die gemaakt kan worden, gelden dezelfde voorwaarden met betrekking tot de communicatie van het besluit. Het aanpakken van brandveiligheid heeft invloed op veel belanghebbenden. Ten eerste dient de gemeente Apeldoorn zelf, zijnde eigenaar van de camping, op de hoogte gesteld worden van de veranderingen op de camping. Dit betreft niet alleen het bestuur in de vorm van de wethouder en het college, maar ook de raad dient geïnformeerd te worden (een raadsbrief volstaat hierin). Ten tweede dient de brandweer/veiligheidsregio geïnformeerd te worden over de recente ontwikkelingen. Immers heeft het slaan van een waterput invloed op de brandbestrijdingsstrategie van de brandweer. Zij dient op de hoogte te zijn van de locatie van de waterput. Ten slotte dienen alle bewoners en eigenaren op de camping op de hoogte gesteld te worden van de plannen van de gemeente. Immers hebben de besluiten op hen het meeste impact. Let bijvoorbeeld wel dat het verwijderen van vegetatie, los van het bevorderen van de brandveiligheid, ook een negatieve invloed heeft op de privacy en de leefbaarheid van de bewoners. Door werkzaamheden op de camping kan commotie ontstaan, de gemeente moet hiermee rekening te houden indien zij start met de werkzaamheden. De bewoners van de stacaravans zullen middels een brief en een bericht op het bulletin praktische informatie op de camping op de hoogte gesteld worden.

4. Conclusie

De camping De Marshoeve kent een probleem met brandveiligheid. Dit probleem is ontstaan uit een combinatie van het niet naleven van regelementen en het te dicht plaatsen van brandbare vegetatie rondom en naast de kampeereenheden. Hierdoor bestaat er het risico op een onbeheersbare brand. Om dit probleem het hoofd te bieden, worden in deze notitie meerdere handelingsperspectieven geboden. Hierbij kan er gekozen worden uit één perspectief, of kunnen meerder perspectieven gecombineerd worden. In ieder geval kan worden gesteld dat de gemeente niet ontkomt aan het aanleggen van een waterput. Deze is noodzakelijk om het bluswatertekort op korte termijn aan te vullen. Welk besluit de gemeente ook neemt, er dient een adequate communicatiestrategie, zowel intern alsmede extern, gehanteerd te worden.

